

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: D. T. N.
st. přísl. X

zast. advokátem Mgr. Vratislavem Tauberem
sídlem nám. 28. října 1898/9, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2021, č. j. OAM-394/ZA-ZA12-HA13-2021,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a jeho předcházející průběh

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2021, č. j. OAM-394/ZA-ZA12-HA13-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. V dubnu 2017 žalobce přicestoval do Německa a téhož dne odjel do Prahy. V České republice zůstal měsíc a následně odjel do Polska. V září 2019 žalobce odcestoval do Prahy a od této doby je v ČR. V rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce uvedl, že se do Polska již neplánuje vrátit. V Polsku nikoho nemá, má vazby na ČR, proto žádá o udělení mezinárodní ochrany zde. V České republice žije se svojí mladší sestrou a má zde i matku.
3. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 7. 6. 2021. O udělení mezinárodní ochrany nepožádal dříve, neboť nechtěl vycházet ven kvůli Covidu-19. Žádost odůvodnil tím, že se do Vietnamu nechce vracet kvůli svým obavám, že bude mít problémy. Byl ve Vietnamu policistou a ztratil spisy. Sdělil, že si myslí, že bude přímo na letišti zadržen. Spisy neztratil on, vinu na něj svalil nadřízený. V březnu nebo dubnu 2015 na žalobce někdo zaútočil, žalobce neví, o koho se jednalo, ale má za to, že to bylo z důvodu pomsty. Útok nahlásil na policii, pachatele se nepodařilo zjistit. Jako policista žalobce pracoval v období od roku 2006 do roku 2016. Od policie odešel na vlastní žádost, kterou podal v roce 2015. Ve Vietnamu není žalobce trestně stíhán, neměl problémy s vycestováním ze země ani s vyřízením potřebných dokladů. Vyšetřování ztráty spisů však dosud nebylo uzavřeno. Obavy má žalobce proto, že jeho kolega mu sdělil, že pokud se vrátí, bude na letišti zadržen. Ztráta spisu je ve Vietnamu trestným činem, trestní sazba činí 5 až 7 let. Ve vězení by mohl být podroben mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení, vyloučit však nelze ani trest smrti, pokud by vietnamské orgány činné v trestním řízení z nějakého důvodu došly k závěru, že ke ztrátě spisů došlo úmyslně a za úplatu.
4. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobce nevyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. O mezinárodní ochranu žádá z důvodu legalizace svého pobytu na území ČR, nikoliv z důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu.
5. Žalobce nesplňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu), ani doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu). Žalobce neuvedl a ani žalovaný nenalezl žádné skutečnosti, na jejichž základě by mohla žalobci hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma. Žalovaný azylový příběh žalobce shledal nevěrohodným, a to i s ohledem na časový sled událostí či současné období, v němž žalobce své obtíže ve vlasti prezentoval jako palčivé, přestože k nim údajně mělo dojít před několika lety, tudíž jim nepřiznal důkazní hodnotu.
6. Žalovaný nesdílí obavy žalobce ze zadržení a uvěznění v zemi jeho původu. Ve výpovědích žalobce shledal celou řadu rozporů, které žalobce nebyl schopen vysvětlit. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce byl příslušníkem vietnamské policie. Přesto je nevěrohodný ve všech

relevantních aspektech své žádosti. Jádrem žalobceva azylového příběhu, spočívající v úloze jeho nadřízeného při ztrátě trestního spisu a související obavě ze zadržení a uvěznění, nelze hodnotit jako konzistentní z důvodu rozporuplnosti tvrzení žalobce. Rozpory se týkaly ztráty spisu, útoku na žalobce, členství žalobce v komunistické straně, dále požádání o mezinárodní ochranu po dlouhé době a existence ekonomických důvodů pro vycestování.

7. Žalobce o mezinárodní ochranu nepožádal bezprostředně po svém příjezdu do ČR, ani po svém příjezdu do Německa, ani po dobu co pobýval v Polsku. O mezinárodní ochranu požádal až v době, kdy mu hrozilo vycestování z území ČR. Dle žalovaného žalobce nepociťoval své obtíže v zemi původu nijak palčivě. Skutečnost, že si chce žalobce legalizovat svůj pobyt na území ČR nezakládá relevantní důvod pro udělení azylu. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce usiluje o legalizaci svého pobytu v ČR z ekonomických důvodů. Tyto důvody však nejsou zákonným důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.
8. Žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobci po návratu do vlasti hrozilo nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. V zemi původu neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žadateli za vážnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky ČR.

III. Žaloba

9. Žalobce má za to, že žalovaný nesprávně posoudil splnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým závěrům. Napadené rozhodnutí je částečně nepřezkoumatelné.
10. Žalovaný nesprávně posoudil, zda jsou u žalobce splněny podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, zejména písm. b). Žalobce náleží k sociální skupině, která je pronásledována. Čelí pronásledování ze strany svého bývalého nadřízeného, které se již projevilo útokem na žalobce, a byl nucen z Vietnamu uprchnout. Je příslušníkem sociální skupiny členů komunistické strany, kteří zjevně nesouzní s tím, jaká je pod vládou této strany situace ve Vietnamu. Pokud by mezinárodní ochrana ve formě azylu či doplňkové ochrany žalobci nebyla udělena, jeho situace odůvodňuje udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, vzhledem k tomu, co by mu v zemi původu hrozilo.
11. Jsou dány důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) a d) zákona o azylu, neboť žalobci hrozí při návratu do jeho země původu vážná újma. V případě návratu do země původu by žalobce byl vystaven mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Žalobci hrozí stíhání pro ztrátu spisu, která mu je kladena za vinu, byť se jí nedopustil. Vzhledem k tomu, že na něj byla shozena vina jeho bývalým nadřízeným od policie, nelze mít za to, že v jeho případě bude možné domoci se ochrany u orgánů veřejné moci v zemi původu. Ve Vietnamu je běžné mučení či ponižující a nelidské zacházení u podezřelých. Žalobce byl již ve Vietnamu dokonce napaden. Pokud by orgány činné v trestním řízení dospěly k závěru, že ke ztrátě spisu došlo úmyslně a za úplatu, nebylo by vyloučeno ani uložení trestu smrti žalobci.

12. Rozpory ve výpovědích žalobce nejsou nikterak zásadní. Je nutné je přikládat jazykové bariéry, potřebě komunikovat prostřednictvím tlumočníka, časovému odstupu od popisovaných událostí, i samotnému charakteru výpovědi a stresové situaci ve které se žalobce nachází. Žalobci nelze přičítat k tíži, že o mezinárodní ochranu nepožádal okamžitě. Je přirozené, že se nejdříve pokoušel obstarat pobytové oprávnění, díky kterému by této ochrany nebylo zapotřebí.
13. V případě vycestování by žalobce ztratil možnost vykonávat rodinný a soukromý život se svojí sestrou a matkou. Tím se žalovaný nezabýval a jeho rozhodnutí je v tomto rozsahu nepřezkoumatelné.

IV. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný uvedl, že s žalobními námitkami nesouhlasí. V žalobě dochází k zjevně účelovému rozšiřování azylového příběhu žalobce. V dosavadním řízení žalobce nikdy netvrdil, že nesouhlasí se situací, která ve Vietnamu panuje pod vládou komunistické strany. Dovozuje, že za útokem na žalobce stál jeho bývalý nadřízený, což však s jistotou v předchozím řízení netvrdil. Žalovaný má za to, že vysvětlení nepřesností ve výpovědích žalobce nelze považovat za dostačující. Přítomnost matky a sestry žalobce v ČR nepředstavuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Důsledky napadeného rozhodnutí pro žalobce nepředstavují nepřiměřený zásah do rodinného života. V dalším žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice). Učinil tak při splnění podmínek § 51 s. ř. s. bez jednání.
16. Žalobce brojí proti tomu, že mu nebyl udělen azyl dle § 12 zákona o azylu, humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu a doplňková ochrana dle § 14a odst. 2 písm. a) a d) zákona o azylu. Žalobce je příslušníkem sociální skupiny, která je pronásledována. V případě návratu by mu hrozila vážná újma. Hrozí zásah do rodinného a soukromého života žalobce. Rozpory uváděné žalobcem, nezakládají nevěrohodnost jeho azylového příběhu. V mezích těchto žalobních bodů soud přezkoumal napadené rozhodnutí (§ 75 odst. 2 s. ř. s.).

K (ne)věrohodnost žalobce

17. Předně bylo nutné zabývat se otázkou věrohodnosti tvrzení žalobce. Hodnocení věrohodnosti výpovědi žadatele by totiž z povahy věci mělo předcházet věcnému posouzení žádosti. Má-li žalovaný pochybnost o věrohodnosti výpovědi nebo její částí, je důležité, aby v odůvodnění rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany jasně identifikoval, které části výpovědi žadatele považuje za nevěrohodné. Ty pak vyloučí z věcného posouzení žádosti. Aby napadené rozhodnutí bylo ve vztahu k otázce věrohodnosti žadatele přezkoumatelné, je nezbytné, aby žalovaný své závěry řádně odůvodnil konkrétními skutkovými zjištěními. Důležité také je, že pokud žalovaný zjistí

ve výpovědi žadatele určité nesrovnalosti, musí mít žadatel možnost je vysvětlit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54). Žalovaný těmto požadavkům dostál.

18. Identifikátory hodnověrnosti jsou shrnuty v čl. 4 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (kvalifikační směrnice). Patří mezi ně zejména vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní a její plausibilita ve světle relevantních informací o zemi původu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45). Mezi další ukazatele hodnověrnosti dle čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice patří skutečnost, že žadatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratší možné době, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil.
19. Žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až dne 7. 6. 2021. Do ČR žalobce poprvé přicestoval v dubnu 2017, trvale zde žije od září 2019. Skutečnost, že žádost nepodal dříve odůvodnil tím, že v první řadě usiloval o udělení trvalého pobytu v Polsku, v ČR pak žádost nepodal z důvodu obav z onemocnění Covid-19. Toto vysvětlení není dobrým důvodem pro nepodání žádosti v nejkratší možné době. V ČR se žalobce vyskytoval již půl roku před vypuknutím pandemie, opatření navíc nebyla po celou dobu natolik přísná, aby znemožňovala podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Již tato skutečnost činí výpověď žalobce méně hodnověrnou.
20. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce v poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 16. 6. 2021 (č. l. 10) sdělil následující skutečnosti. Nebyl a není členem politické strany, nebyl a není politicky aktivní. Žádá o mezinárodní ochranu, protože byl ve Vietnamu policistou a má obavu, že pokud se vrátí, bude mít problémy. Myslí si, že přímo na letišti bude zadržen. Kdysi byl policista a ztratil spisy. Toto jsou veškeré jeho důvody.
21. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 16. 6. 2021 (č. l. 14) sdělil následující. Ve Vietnamu ztratil spisy, proto odešel od policie. Kvůli odpovědnosti za ztracené spisy má strach z policie. Když odešel od policie, někdo na něj zaútočil a poranil mu hlavu. Bylo to v březnu nebo dubnu 2015. Neví, kdo to byl, myslí si, že to bylo z důvodu pomsty. Jako důvod pro pomstu uvedl, že spisy obsahovaly nějaké tajemství a citlivé údaje. Spisy se ztratily v roce 2014, v roce 2015 podal žádost o odchod od policie a odešel v roce 2016. Na dotaz, zda se nevyhýbá své osobní zodpovědnosti za ztrátu spisů uvedl, že spisy neztratil on, ale jeho nadřízený, který vinu svalil na něj. Na otázku, jakým způsobem na něj nadřízený svalil vinu, když nečelil žádným následkům, uvedl, že má strach kvůli minulému napadení a varování ze strany kolegy.
22. Při doplňujícím pohovoru dne 13. 8. 2021 (č. l. 32) žalobce na dotaz sdělil, že je členem komunistické strany, předtím nerozuměl otázce. Dále uvedl, že mu kamarád řekl, že napadení na něj organizoval jeho nadřízený, a proto dal výpověď a od policie odešel. Skutečnost, že napadení měl organizovat jeho nadřízený dříve neuvedl, protože mu tlumočník řekl, aby nehovořil příliš složitě. Uvedl, že ke ztrátě spisů došlo v roce 2016, na dotaz, proč v minulosti uvedl rok 2014 sdělil, že i před tím uvedl rok 2016. Uvedl, že se v květnu, nebo červnu 2015 setkal s kamarádem, který již věděl že se spisy ztratily. Na tento

rozpor byl žalobce dotázán, uvedl, že to, co řekl kamarád bral jen jako informaci. Až v roce 2016 věděl, že se spis opravdu ztratil.

23. Ze shora uvedeného plynou podstatné nejasnosti ohledně azylového příběhu žalobce. Pokud jde o okolnosti ztráty spisu, žalobce předně o ztrátě opakovaně hovořil tak, že spis ztratil on. Teprve dodatečně sdělil, že na něj vinu za ztrátu chtěl svalit nadřízený. Zdejší soud má za to, že pokud by žalobce byl nespravedlivě obviněn ze ztráty spisu, nehovořil by o věci tak, že spis ztratil on, naopak by chtěl vyjasnit, že byl nespravedlivě obviněn. Tuto skutečnost však žalobce sdělil až na dotaz, zda se nevyhýbá své osobní zodpovědnosti. Není jasné, kdy měl být spis ztracen, žalobce předně tvrdil, že v květnu nebo červnu roku 2014, později trval na tom, že v roce 2016 a že i před tím uváděl rok 2016. Okamžik ztráty spisu v roce 2016 neodpovídá dalším navazujícím skutečnostem.
24. Pokud jde o údajné napadení žalobce, mělo k němu dojít v březnu, nebo dubnu roku 2015. Tento časový okamžik nekoresponduje s okamžikem ztráty spisu v roce 2016. Žalobce spojuje útok se ztrátou spisu a tvrdí, že se mělo jednat o pomstu. Žalobce předně uváděl že k napadení došlo po jeho odchodu od policie, později však uvedl, že napadení bylo naopak důvodem jeho odchodu od policie, protože se dozvěděl, že útok měl organizovat jeho nadřízený. Jedná se o podstatný rozpor v návaznosti událostí, který zavdává pochybnosti ohledně věrohodnosti výpovědi žalobce. Zdejší soud dále vnímá jako pochybnou skutečnost, že útok na žalobce měl dle jeho tvrzení být organizován jeho nadřízeným z důvodu pomsty. Žalobce však nesdělil žádný důvod pro pomstu ze strany jeho nadřízeného.
25. Soud dospěl k závěru, že výpověď žalobce neobsahovala pouze drobné nesrovnalosti, které by bylo možné přisuzovat důvodům, na něž žalobce poukazoval (stres, časový odstup jednotlivých výpovědí, tlumočení výpovědí). Ve výpovědi žalobce jsou zásadní vnitřní logické rozpory a inkonsistence. Jak konstatoval již žalovaný, ze způsobu, jakým byl azylový příběh žalobce podán, není možné přesvědčivě určit ani základní dějovou linku jeho příběhu a časovou a logickou návaznost jednotlivých skutečností. Závěr o nevěrohodnosti žalobce ve všech podstatných aspektech jeho žádosti, resp. jeho azylového příběhu, je tak na místě. Při posouzení jeho žádosti z hlediska naplnění jednotlivých forem mezinárodní ochrany tak zůstává (žalobcem doložená) skutečnost, že před odchodem ze země původu pracoval u policie. Ostatní tvrzené skutečnosti (napadení neznámým pachatelem z důvodu pomsty, snaha bývalého nadřízeného svést na žalobce ztrátu trestního spisu) nelze s ohledem na rozpory v jeho výpovědích, jež zůstaly nevysvětleny, považovat za věrohodné. Věrohodnost předestřené azylové příběhy žalobce významně zpochybňuje také skutečnost, že žádost o mezinárodní ochranu podal až po několika letech poté, kdy k tomu měl objektivně příležitost.
26. Prismatem těchto závěrů tak soud přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí ve vztahu k podmínkám potřebným pro udělení azylu (§ 12), resp. humanitárního azylu (§ 14) a doplňkové ochrany (§ 14a).

K (ne)udělení azylu

27. Azyl lze podle § 12 zákona o azylu udělit v případě taxativně vymezených azylově relevantních důvodů. Co se týká uplatňování politických práv ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, do tohoto ustanovení se promítá čl. 43 Listiny základních práv a svobod

(dále jen „Listina“). Za politická práva a svobody tudíž musejí být pokládána politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008–67). Je tedy nutné, aby žalobce uplatňoval některé z politických práv garantovaných Listinou, tj. například vyjadřoval svůj názor, účastnil se shromáždění, podal petici, volil apod. Z výpovědi žalobce neplyne, že by uplatňoval některé z těchto politických práv. Ani to netvrdí ve své žalobě. V průběhu řízení tedy nevyplynuly žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že žalobce byl ve své vlasti pronásledován za uplatňování politických práv a svobod.

28. Ve vztahu k § 12 písm. b) zákona o azylu žalobce namítá, že má v případě návratu do země původu odůvodněný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině (k tomuto pojmu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004-60, 364/2004 Sb. NSS), neboť je příslušníkem sociální skupiny členů komunistické strany, kteří zjevně nesouzní s tím, jaká je pod vládou této strany situace ve Vietnamu. Žalobce však v průběhu správního řízení netvrdil, že by měl potíže z důvodu příslušnosti k této sociální skupině. Takové obavy nelze z jeho výpovědi ani dovodit. Žalobce v rámci řízení před žalovaným naopak uvedl, že není politicky aktivní, proti vládě komunistické strany ve Vietnamu se v průběhu řízení před žalovaným ani nijak nevymezoval. Sdělil, že se členem komunistické strany stal pouze formálně, neboť příslušníci policie musí být členy této strany.
29. Kromě údajného napadení neznámým pachatelem z důvodu pomsty, které samo o sobě (i kdyby se jednalo o věrohodné tvrzení) ani nenaplnuje požadavky na pronásledování (srov. čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice), žádné obtíže nezmínil. Obavám z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, které žalobce namítl až v žalobě, nic nenasvědčuje. I pokud by teoreticky bylo možné za sociální skupinu považovat „členy komunistické strany, kteří nesouhlasí s vládou“, v průběhu správního řízení žalobce neuváděl, že by s vládou nesouhlasil, resp. že by tento svůj nesouhlas jakkoli projevoval. Ani při prospektivním posouzení tak nelze usuzovat na existenci přiměřené pravděpodobnosti pronásledování žalobce. Nad rámec uvedeného lze podotknout, že i kdyby bylo možné považovat za věrohodná tvrzení žalobce, že jej jeho bývalý nadřízený neprávem obvinil ze ztráty trestního spisu, případný postih za tento skutek nepředstavuje pronásledování z některého z azylově relevantních důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Dle tvrzení žalobce se mělo jednat o osobní konflikt mezi ním a jeho bývalým nadřízeným. Žádný důvod pro tento konflikt však žalobce neuvedl.

K (ne)udělení humanitárního azylu

30. Žalobce namítá, že mu měl být udělen humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu. Humanitární azyl lze podle § 14 zákona o azylu udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Dle ustálené judikatury správních soudů není na udělení humanitárního azylu právní nárok, přičemž posouzení možných důvodů pro udělení tohoto typu azylu závisí na správním uvážení, které soud přezkouvává v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003–38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003–48). Soud především zkoumá, zda žalovaný při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu neporušil zákaz libovůle, který pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004–55).

31. Humanitární azyl je na místě udělit pouze v případech hodných zvláštního zřetele a zpravidla v situacích, „na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55). Soud neshledal, že by žalovaný při posouzení této možnosti pochybil, resp. že by neudělení azylu žalobci bylo možné hodnotit jako „nehumánní.“
32. Žalovaný se při posouzení žádosti žalobce zabýval i rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Shledal, že žalobce je zdravý a praceschopný dospělý muž. Nebylo zjištěno, že by jeho životní situace byla jakkoli mimořádná. Příklad žalobce dle žalovaného není hodným zvláštního zřetele, naopak je případem zcela běžným. V postupu žalovaného zdejší soud neshledal libovůli.

K (ne)udělení doplňkové ochrany

33. Podle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
34. Na posouzení žádosti žalobce z hlediska naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany má vliv zjištěná nevěrohodnost jeho azylového příběhu (viz shora). Skutečnost, že žalobce byl policistou a členem komunistické strany, nebezpečí vzniku vážné újmy podle § 15 kvalifikační směrnice (tj. uložení nebo vykonání trestu smrti; mučení, nelidské nebo ponižující zacházení nebo trest; vážné a individuální ohrožení života nebo nedotknutelnosti civilisty v důsledku svévolného násilí během mezinárodního nebo vnitrostátního ozbrojeného konfliktu).
35. Z informací o zemi původu, shromážděných žalovaným v průběhu správního řízení, sice vyplývá, že podezřelí z trestných činů jsou podrobováni špatnému zacházení a mučení ze strany policie. Taková zjištění se přitom netýkají pouze politických vězňů. Podmínky ve vietnamských věznicích jsou drsné a trest smrti dosud zrušen nebyl. Tento trest je ukládán za „nejzávažnější trestné činy“, zahrnující hospodářskou kriminalitu včetně korupce, jakož i za drogové zločiny. V případě žalobce však nic nenasvědčuje tomu, že by o něj státní orgány jevily zájem, a že by mohl být reálně vystaven neutěšeným podmínkám vietnamských věznic. Žalobce neměl v roce 2017 žádný problém s vycestováním ze země. Nebylo po něm vyhlášeno pátrání ani proti němu není vedeno trestní stíhání. Státní orgány země původu o něj žádný kvalifikovaný zájem neprojevovaly. Jeho obava z trestního stíhání a s tím spojených obtíží, jež by obecně mohly vážnou újmu představovat, se tak při zhodnocení jeho výpovědi na podkladě shromážděných informací o zemi původu nejvíce jeví být reálnou.

K zásahu do rodinného života

36. Žalobce namítal, že v ČR pobývá se svou sestrou, žije zde jeho matka a má zde i známé. S těmito osobami žalobce realizuje rodinný a soukromý život. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce je rozvedený, ve Vietnamu má dvě nezletilé děti, které tam žijí s babičkou. Na území ČR má mladší sestru, která zde má trvalý pobyt. V roce 2021 přicestovala do ČR také jeho matka. Také zde má známé.
37. Je pravdou, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí k případnému naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, tj. zda by nuceným vycestováním žalobci hrozila vážná újma z důvodu porušení mezinárodních závazků, konkrétně čl. 8 Úmluvy, vyjádřil jen stručně. S ohledem na žalobcem tvrzené skutečnosti se však nejedná o pochybení, pro které by bylo na místě shledat napadené rozhodnutí nezákonným.
38. Judikatura Nejvyššího správního soudu dlouhodobě vychází z předpokladu, že rodinné poměry žadatele o mezinárodní ochranu mohou být důvodem pro udělení některého z pobytových oprávnění podle zákona o pobytu cizinců, mimo zcela výjimečné případy však nepostačují pro udělení doplňkové ochrany (viz rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007-69). Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany naopak zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území České republiky (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008-52, či ze dne 29. 3. 2018, č. j. 2 Azs 21/2018-59).
39. Doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu je pak vyhrazena pouze pro zcela mimořádné případy. Zásahem do soukromého a rodinného života cizince na území České republiky by v souvislosti s čl. 8 Úmluvy mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, případně též situace, kdy by již samotné vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011 - 55, ze dne 21. 3. 2018, ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011 - 55 ze dne 26. 3. 2020, č. j. 6 Azs 258/2019 - 31, č. 4030/2020 Sb. NSS, či ze dne 21. 10. 2020, č. j. 6 Azs 184/2020 - 48). Takový zásah však u žalobce spatřovat nelze, neboť prostá skutečnost, že by v důsledku vycestování nebyl v osobním kontaktu se svojí sestrou či matkou, bez dalšího zásah žalobce do jeho rodinného života nepředstavuje. Žalobce je dospělým, svéprávným a zdravým mužem, k jeho matce ani sestře jej s výjimkou příbuzenského vztahu nepoutá vyživovací povinnost či vzájemná závislost. Ani tato námitka žalobce tak důvodná není.

VI. Závěr a náklady řízení

40. Krajský soud neshledal žalobu důvodnou, proto ji zamítl (§ 78 odst. 7 s.ř.s.). V případě žalobce nebyly splněny podmínky pro udělení azylu, humanitárního azylu ani doplňkové ochrany. Krajský soud v napadeném rozhodnutí neshledal pochybení, pro která by měl napadené rozhodnutí zrušit.
41. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada

nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 2. prosince 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýľová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně